

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 186/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov **COLAS, s.r.o.**, Rožňavská 1, Bratislava IČO 35 883 022, a [REDACTED], zastúpených Nomus s.r.o., Havlíčkova 16, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 52PPok/1/2022-94 zo 7. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Návrhu sťažovateľov na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 52PPok/1/2022-94 zo 7. augusta 2024 **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. októbra 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“) uznesením okresného súdu č. k. 52PPok/1/2022-94 zo 7. augusta 2024. Navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Žiadajú o priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia. Domáhajú sa i odloženia vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v nadväznosti na uznesenie okresného súdu č. k. 43PExre/8/2019-298 z 3. februára 2022 (ďalej len „uznesenie o výmaze“), ktorým okresný súd rozhodol o výmaze partnera verejného sektora – spoločnosti COLAS z registra partnerov verejného sektora, okresný súd v konaní o uložení pokuty podľa § 13 zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o RPVS“), napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. Ukladá partnerovi verejného sektora: COLAS, s.r.o., so sídlom Rožňavská 1, 831 04 Bratislava, IČO: 35 883 022, pokutu vo výške 91.701 eur (slovom: deväťdesiatjedentisíc sedemsto jeden eur), ktorú je partner verejného sektora povinný zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia na účet č. SK93 8180 0000 0070 0014 0953.

II. Ukladá štatutárnemu orgánu partnera verejného sektora - konateľovi: [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], pokutu vo výške 15.000 eur (slovom: pätnásťtisíc eur), ktorú je povinný zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia na účet č. SK93 8180 0000 0070 0014 0953, pričom za jej zaplatenie ručí oprávnená osoba: [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ] s tým, že plnením jedného z účastníkov zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého z účastníkov.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. “

3. Sťažovatelia uvádzajú, že proti napadnutému uzneseniu nemajú k dispozícii žiadny riadny ani mimoriadny opravný prostriedok, ktorý by mohli vyčerpať pred podaním ústavnej sťažnosti, keďže podľa § 13 ods. 7 zákona o RPVS platí, že proti rozhodnutiu o pokute podľa § 13 ods. 1 tohto zákona môže podať odvolanie len oprávnená osoba, ktorá ručí za zaplatenie pokuty podľa § 13 ods. 1 písm. b) zákona, pričom ani jeden zo sťažovateľov nie je oprávnenou osobou.

4. Sťažovatelia podali proti napadnutému uzneseniu odvolanie, ide však podľa ich vyjadrenia „len o reakciu na stav právnej neistoty, ktorý v konaniach podľa Zákona o registri partnerov verejného sektora nastal po rozhodnutí Ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 147/2020“.

5. V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala 22. augusta 2024 odvolanie oprávnená osoba a 23. augusta 2024 partner verejného sektora. Spis bol odoslaný Krajskému súdu v Banskej Bystrici 16. decembra 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia namietajú, že v konaní podľa § 13 zákona o RPVS sa okresný súd dôsledne neriadil pravidlami upravujúcimi dokazovanie a vykonané dôkazy nezhodnotil jednotlivo a v ich súhrne, na podklade čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom proces dokazovania vykazuje vady, ktoré dosahujú ústavnoprávnu úroveň.

7. Konanie o uložení pokuty podľa § 13 zákon o RPVS je potrebné podľa sťažovateľov považovať za konanie s trestným charakterom, v dôsledku čoho je pri rozhodovaní o uložení pokuty potrebné a vhodné primerane aplikovať základné trestnoprávne princípy trestania podľa úpravy Trestného zákona a Trestného poriadku.

8. Z hľadiska dôkazného štandardu pre rozhodnutie súdu o výmaze partnera verejného sektora postačuje podľa § 12 zákona o RPVS „dôvodná pochybnosť o pravdivosti alebo úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri“. Na rozdiel od konania podľa § 12 zákona o RPVS sa v konaní podľa § 13 zákona o RPVS neuplatní ani princíp obráteného dôkazného bremena a ani na uloženie pokuty nepostačujú len pochybnosti o tom, či došlo k spáchaniu deliktu podmieňujúceho jej uloženie. Zákon o registri partnerov verejného sektora v § 13 výslovne

vyžaduje vysoký stupeň istoty uplatňovaný v trestnom konaní (§ 169 Trestného poriadku). Z hľadiska zákonom požadovaného dôkazného štandardu pre rozhodnutie o tom, že došlo k spáchaniu deliktu a následne uloženiu pokuty, nepostačujú pochybnosti.

9. Sťažovatelia namietajú tiež „*extrémny nesúlad medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi*“ okresného súdu, ako aj skutočnosť, že im súd neposkytol možnosť, aby prostredníctvom svedeckej výpovede vyvrátili tvrdenia súdu týkajúce sa vyplatenia zisku a pochybností týkajúcich sa spôsobu ďalšieho nakladania s takto vyplatenými finančnými prostriedkami, a to napriek tomu, že išlo o podstatnú skutočnosť, na ktorej bolo založené nielen uznesenie o výmaze, ale aj následné samotné rozhodnutie o uložení pokuty.

10. Porušenie práva na zákonného sudcu a práva na prejedanie veci pred nestranným súdom sťažovatelia odôvodňujú tým, že okresný súd neprípustným spôsobom preberal skutkové zistenia a závery vyslovené v uznesení o výmaze v miere vyvolávajúcej pochybnosti o jeho nestrannosti. V oboch konaniach, v konaní o výmaze podľa § 12 zákona o RPVS, ako aj v následne vedenom konaní o uložení pokuty podľa § 13 zákona o RPVS rozhodovala tá istá sudkyňa. Podľa rozvrhu práce pre okresný súd k prideleniu veci na rozhodnutie podľa § 13 zákona o RPVS tak dochádza priamo tomu istému sudcovi, ktorý rozhodoval aj v konaní o výmaze podľa § 12 zákona o RPVS, čo je podľa sťažovateľov v rozpore s princípom náhodného výberu sudcu.

11. Sťažovatelia zastávajú názor, že v konaní o uložení pokuty podľa § 13 zákona o RPVS došlo k porušeniu ich práva na opravný prostriedok podľa čl. 2 protokolu tým, že zákon o registri partnerov verejného sektora v § 13 ods. 7 výslovne právo sťažovateľom na podanie opravného prostriedku nepriznáva a opak nevyplýva ani z ustálenej judikatúry, čomu zodpovedalo aj poučenie okresného súdu o opravnom prostriedku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľov zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 2 protokolu napadnutým uznesením okresného súdu.

13. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

14. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

15. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uviedli, že konanie o uloženie pokuty podľa § 13 ods. 1 zákona o RPVS je jednoinštančné a že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nie je pre nich

prípustný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok, i keď jeho podanie sami potvrdili. Ústavný súd zistil, že odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala i oprávnená osoba.

16. Ústavný súd konštatuje, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno poskytnúť ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb alebo právnických osôb, ak rozhodnutie orgánu verejnej moci, ústavného prieskumu, ktorého sa domáhajú, nenadobudlo právoplatnosť.

17. Rozhodnutie registrujúceho orgánu (okresného súdu) o uložení sankcie podľa § 13 ods. 1 zákona o RPVS je špecifickým typom rozhodnutia, ktoré svojou povahou vychádza z právnej úpravy konania vo veciach obchodného registra podľa § 278 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“). Zákonnú úpravu súdneho sankcionovania možno nájsť aj v § 11 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, súvisiaceho s § 298 ods. 1 CMP.

18. Podľa § 16 ods. 5 zákona o RPVS na konanie o námietkach, na konanie podľa § 12 a na konanie o pokute sa primerane použijú ustanovenia Civilného mimosporového poriadku; ustanovenia čl. 6, § 35 a 36 CMP sa nepoužijú.

19. Civilný mimosporový poriadok, ustanovenia ktorého sa analogicky použijú aj na konanie o pokute podľa § 13 zákona o RPVS, v § 59 ods. 1 ustanovuje, že odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Povahu rozhodnutia vo veci samej má v zásade každé rozhodnutie o uložení pokuty podľa § 13 zákona o RPVS, ktoré navyše má i charakter trestania za predchádzajúce protiprávne konanie a spĺňa tzv. „engelovské“ kritériá.

20. V konaní o uložení pokuty podľa § 13 zákona o RPVS opravný prostriedok (odvolanie) proti rozhodnutiu o uložení pokuty môže podľa § 13 ods. 7 zákona o RPVS podať len oprávnená osoba, ktorá ručí za zaplatenie pokuty podľa ods. 1 písm. b). Podanie odvolania oprávnenou osobou podľa § 13 ods. 7 zákona o registri partnerov verejného sektora zakladá účinky voči rozhodnutiu o uložení pokuty podľa § 13 ods. 1 zákona o RPVS ako celku (I. ÚS 147/2020-21, bod 28).

21. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 77 ods. 1 CSP (v spojení s § 234 ods. 1 CSP) nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

23. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva; tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/1/2018 z 29. januára 2019).

24. Zo subsidiárneho vzťahu Civilného sporového poriadku k Civilnému mimosporovému poriadku možno vyvodiť, že aplikovanie ustanovenia o nerozlučnom spoločenstve nie je v konaní o uložení pokuty podľa § 13 ods. 1 zákona o RPVS vylúčené.

25. Ústavný súd zistil, že proti napadnutému uzneseniu podali odvolanie partner verejného sektora, ako i oprávnená osoba, pričom o nich v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Banskej Bystrici. V posudzovanej veci vznikol stav, keď by o rovnakej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (krajský súd ako odvolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

26. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, nebolo namieste ani vyhovieť požadovanému odkladu vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu (bod 1 výroku). Bezpredmetným sa stalo aj rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci vrátane návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu